

Helsingborgs kommun

Beslut för gymnasiesärskola

efter prioriterad tillsyn
i Nicolaiskolans gymnasiesärskola
belägen i Helsingborg kommun

Tillsyn i Nicolaiskolans gymnasiesärskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Helsingborgs kommun under våren 2015. Nicolaiskolans gymnasiesärskola besöktes av Skolinspektionen den 24 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Enligt skolans uppgifter når samtliga elever kunskapskraven i de kurser som ges enligt gymnasiesärskolans ämnesplaner. En del elever når även kunskapskraven enligt gymnasieskolans ämnesplaner.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist	
3. Arbetsplatsförlagt lärande	Ingen brist	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist	
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-08-28

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Sammanfattande bedömning

Det finns inget i tillsynen som visar annat än att undervisningen på Nicolaiskolans gymnasiesärskola utgår från de nationella målen i läroplanen, och att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Rektorn behöver däremot se till att systematiskt och kontinuerligt följa upp resultaten och de nationella mål som finns för gymnasiesärskolan, och utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder samt dokumentera de beslutade åtgärderna.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Helsingborgs kommun att **senast den 28 augusti 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen, utan ska också omfatta uppföljning av resultat i från lärande som sker på arbetsplats (APL). Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Helsingborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (för utbildning som påbörjats före 1 juli 2013 gäller 1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lpf94, 2.

Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar/för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap.

3 § skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska följa upp skolenhetens resultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och dokumenteras. Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumentera de beslutade åtgärderna.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ansvarar rektor för att utbildningen på skolenheten systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen (nationella mål). Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Av läroplanen framgår att rektor, som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärare och övrig personal, har ansvar för skolenhetens resultat.

I Nicolaiskolans kvalitetsrapport för år 2014 saknas en beskrivning av gymnasiesärskolans resultat, både vad gäller kunskapsresultat och resultatet av skolenhetens värdegrundsarbete. Någon analys och några åtgärder för utveckling avseende gymnasiesärskolan är inte heller dokumenterade. Kvalitetsrapporten avser näst intill enbart Nicolaiskolans gymnasieskola. Några utvecklingsområden som avser gymnasiesärskolan framgår inte av kvalitetsrapporten. Det enda utvecklingsområde som anges i intervjun med rektorn är att eleverna i gymnasiesärskolan ska få en ökad upplevelse av inkludering. Rektorn anger vidare att kunskapsresultaten följs upp av lärarna fortlöpande och diskuteras på skolans junidagar, men att några sammanställningar på skolenhetsnivå av kunskapsresultaten inte gjorts. Vidare menar rektorn att eftersom gymnasiesärskolan är inkluderad i gymnasieskolan blir det svårt att särskilja de båda skolformernas kvalitetsarbete. Skolenheten arbetar med samma mål som gymnasieskolan uppger rektorn. Lärarna uppger att kunskapsresultaten följs upp på individnivå.

Eftersom den uppföljning som sker av skolenhetens resultat på Nicolaiskolans gymnasiesärskola endast är på individnivå och det inte sker några systematiska och kontinuerliga uppföljningar av skolenhetens samlade resultat ser rektor inte till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete beträffande Nicolaiskolans gymnasiesärskola.

Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav. Att rektor uppger att verksamheten vid skolenheten Nicolaiskolans gymnasiesärskola är inkluderad i Nicoliaskolans gymnasieskola föranleder ingen annan bedömning eftersom verksamheten vid Nicolaiskolans gymnasiesärskola avser en annan skolform än den vid övriga Nicolaiskolan.

Utan en sammanställning och uppföljning av skolenhetens resultat utifrån de nationella mål som gäller för utbildningen kan inte verksamhetens behov analyseras och relevanta åtgärder sättas in för att utveckla utbildningen vid Nicolaiskolans gymnasiesärskola. Huvudmannen och rektorn måste därför se till att systematiskt och kontinuerligt följa upp resultaten och de nationella mål som finns för gymnasiesärskolan samt dokumentera denna uppföljning.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Helsingborgs kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Helsingborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Undervisningen ska utformas och genomföras så att eleverna ges möjligheter att nå de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen inom nationella program, samt ämnen och ämnesområden inom individuella program.

I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

Detta avser samtliga ämnen och ämnesområden som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen inom nationella program, samt ämnen och ämnesområden inom individuella program. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL).

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Arbetsplatsförlagt lärande

Skolan ska se till att elever på nationella program ges arbetsplatsförlagt lärande (APL) i minst 22 veckor under ledning av en handledare som har de kunskaper som krävs för uppdraget. APL är en central del i alla nationella program, då denna ska bidra till att eleven lär sig yrkeskulturen och blir en del av gemenskapen på en arbetsplats. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå och följa upp att så också sker. Handledaren är en central aktör i detta, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå så eleverna får adekvata arbetsuppgifter.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde, och i sin bedömning även beaktar sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskrav och kravnivåer och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. I gymnasiesärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på gymnasiesärskolans kunskapskrav. Om en elev har läst ett ämne enligt gymnasieskolans kursplaner, tillämpas gymnasieskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, istället bedömer och utvärderar läraren elevens kunskaper utifrån krav för grundläggande kunskaper och för fördjupade kunskaper med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar. Efter avslutad utbildning på nationella och individuella program får elever ett gymnasiesärskolebevis om sin utbildning, som innehåller information om programmet, ämnesområden eller kurser som eleven har läst, betyg, elevens arbetsförlagda lärande och gymnasiesärskolearbetet.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum. Det kan också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet. Det finns en välfungerande samverkan med arbetslivet.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz

Beslutsfattare/Undervisningsråd

Lennart Hansson

Föredragande/Undervisningsråd

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Nicolaiskolans gymnasiesärskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Nicolaiskolans gymnasiesärskola

Nicolaiskolans gymnasiesärskola ingår i skolenheten Nicolaiskolans gymnasieskola i centrala Helsingborg. Rektorn i Nicolaiskolans gymnasium har delegerat ledningsuppgiften för gymnasiesärskolan till en biträdande rektor.

Skolenheten har 12 elever. Merparten av eleverna går det nationella programmet för estetiska verksamheter och någon elev går programmet för samhälle, natur och språk. Även programmet för hälsa, vård och omsorg erbjuds men ingen elev har sökt detta program under de senaste åren. Samtliga elever är inkluderade i gymnasieskolans klasser.